

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare
08-124 570 55
erika.brinkesjo@ekero.se

Sammanställning av öppna jämförelser 2019 - Vård och omsorg om äldre

Dnr SN20/56-510

Bakgrund

Varje år presenterar Socialstyrelsen Öppna jämförelser inom olika delar av socialtjänstens verksamhetsområden. Öppna jämförelser är ett verktyg för att analysera, följa upp och utveckla socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens verksamheter på lokal, regional och nationell nivå. Syftet med Öppna jämförelser är att stimulera till kunskapsutveckling för att främja en jämlik socialtjänst och hälso- och sjukvård med god kvalitet.

Indikatorer och informationsinsamling

Öppna jämförelser – vård och omsorg om äldre omfattar alla Sveriges kommuner och hämtar statistik från både Socialstyrelsens nationella brukarundersökning, som genomförs årligen, både i ordinärt boende och särskilt boende, samt från olika nationella databaser och register som t.ex. Riks-stroke, Patientregistret och Läkemedelsregistret.

2019 års rapport

Rapporten beskriver kvaliteten inom vård och omsorg med 30 färgsatta indikatorer och 15 bakgrundsmått. Den är indelad i tre områden; ordinärt boende, särskilt boende och sammanhållen vård och omsorg.

Hur resultatet redovisas

Resultat från undersökningen redovisas som varje kommuns faktiska värde men även som en jämförelse kommuner emellan. Värdena redovisas i en tabell som är färgsatt med grönt, gult och rött.

Grönt värde betyder att kommunens värde på indikatorn hör till de 25 procent av kommunerna med bäst värde. Rött får de 25 procent av kommunerna med sämst värde och gult får de 50 procent av kommunerna som ligger mitt emellan. Det finns inga nationella målnivåer för indikatorerna att förhålla sig till. Jämförelsen är relativ till andra kommuners resultat och rangordningen kan därför inte sägas utgöra ett

betyg på kvaliteten i äldreomsorgen. Varken rikets medelvärde eller ett grönt resultat behöver i sig vara ett bra resultat utan den relativa jämförelsen anger snarare vad som faktiskt går att uppnå.

De 15 bakgrundsmåtten rangordnas inte utan är tänkta som ett stöd för fortsatta analyser.

I 2019 års rapport saknar Ekerö kommun värde för fyra indikatorer;

3, Riskförebyggande åtgärder i ordinärt boende – Värde hämtas från Senior Alert, men redovisningen omfattar endast kommuner med 30 eller fler personer som bedömts ha risk.

4, Personalkontinuitet i hemtjänst – Värde hämtas från självrapporterad information från KKiK (Kommunens Kvalitet i Korthet). Antal olika personal en hemtjänsttagare möter under en 14 dagars period.

16, Väntetid till särskilt boende – Värde hämtas från självrapporterad information från KKiK. Antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum.

19, Tillgodosedda rehabiliteringsbehov efter stroke, 2017–2018 – Värde hämtas från registret Riks-Stroke som används av Region Stockholm. För att en kommuns resultat ska redovisas krävs minst 30 observationer under en tvåårsperiod.

Datakällor

Datakällor i rapporten är nationella enkätundersökningar, officiell statistik och nationella kvalitetsregister. All data i rapporten rapporteras av kommuner och regioner samt från vården och omsorgens verksamheter eller de äldre själva.

Samtliga indikatorer för ordinärt boende och särskilt boende är hämtade från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning ”*Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?*”. Undersökningen genomförs en gång per år genom en enkät till landets alla äldre med hemtjänst eller särskilt boende. 2019 besvarade totalt 124 997 personer på enkäten. Svarefrekvensen för hemtjänst var 60,1 % och för särskilt boende 50 %.

I Ekerö kommun besvarades enkäten av totalt av 236 personer, varav 153 personer med hemtjänst och 83 personer som bor på särskilt boende. Svarefrekvensen för grupperna var 63,8 % respektive 46,6 %.

Indikatorerna för området sammanhållen vård och omsorg kommer från olika nationella databaser och register.

Resultat för Ekerö kommun

I bilaga till detta PM finns en sammanställning över Ekerö kommuns resultat. Resultaten presenteras inom respektive område; ordinärt boende, särskilt boende och sammanhållen vård och omsorg. Socialförvaltningen har rankat Ekerö kommuns resultat i förhållande till övriga kommuner i Stockholms län.

Område ordinärt boende

Av fyra indikatorer som speglar äldres omdömen om hemtjänst är 1 grön och 3 gula. För indikatorn *Inflytande och tillräckligt med tid i hemtjänsten* rankas Ekerö som tvåa i Sverige. 92 % av de svarande anger att de är ganska eller mycket nöjda med hemtjänsten i sin helhet vilket medför en delad förstaplats i Stockholms län och plats 106 i Sverige. Indikatorn *Förändring av självsattad hälsa för hemtjänsttagare* visar ett något bättre resultat i år än föregående år.

Område särskilt boende

9 indikatorer speglar äldres omdömen om särskilt boende. 1 är grön, 5 är gula och 3 är röda. Det är en försämring jämfört med föregående år då tre indikatorer *Bemötande, förtroende och trygghet, Inflytande och tillräckligt med tid* samt *Risikförebyggande åtgärder*¹ var gula förra året. Samt att indikatorerna *Kontakt med personal* och *Boendemiljö* var gröna. 81 % av de svarande är ganska- eller mycket nöjda med särskilt boende i sin helhet, vilket är ett förbättrat resultat än föregående år (80 %) och rankar Ekerö som 132 i Sverige. Indikatorerna *Mat och måltidsmiljö* och *Bruk av tryckavlastande underlag*² är fortsatt gula. Samtidigt visar indikatorn *Aktiviteter och känsla av ensamhet* på ett bättre resultat i år än förra året, då indikatorn för årets resultat är grön.

Område sammanhållen vård och omsorg

Av 13 indikatorer för området visar 3 grönt, 9 gult och 1 rött resultat. *Olämpliga läkemedel, 75 år och äldre i hemtjänsten* är den indikator som visar rött resultat, så även förra året. Dock har andelen förskrivning avseende olämpliga läkemedel minskat med 1,4 procentenheter från förra årets resultat. Vid jämförelser med föregående års resultat till 2019 ses en minskning i förskrivningar av olämpliga läkemedel inom särskilt boende.

¹ Andel personer i särskilt boende som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa med minst en planerad åtgärd inom identifierat riskområde och där planerade åtgärder har utvärderats inom samtliga identifierade riskområden. Källa: Senior alert.

² Andel personer i särskilt boende med planerat bruk av tryckutjämnande underlag av de äldre om bedömts ha risk att drabbas av trycksår i särskilt boende.

Indikatorn *Fallskador, 80 år och äldre 2016–2018* är fortsatt gul, men resultatet har försämrats jämfört med förra året (56 st i år jämfört med 51 st 2018). För indikatorn *Frakturer på lår och höft, 2016–2018* (670 st i år jämfört med 641 st 2018) är resultatet grön. Indikatorn *Brytpunktssamtal* saknas jämförbart värde från förra året. Indikatorn är grön och i jämförelse med riket finns Ekerö på plats 35 avseende brytpunktssamtal.

Slutsatser

Totalt sett uppvisar Ekerö kommun ett positivt resultat för området ordinärt boende. Resultaten visar på några förflyttningar mellan år 2018 och 2019. Värdet på indikatorn *Hemtjänst i sin helhet* (92 %) rankas plats 106 i riket jämfört med 2018 då Ekerö rankades plats 54. Resultatet visar på att en stor andel av hemtjänsttagarna i Ekerö är nöjda med de insatser de får.

Totalt sett uppvisar Ekerö kommun nedåtgående resultat för området särskilt boende. Resultaten visar på positiva förflyttningar för indikatorn *Aktiviteter och känsla av ensamhet* som har gått från gul till grön och resultatet har förbättrats med 4 procentenheter, men i övrigt har resultaten försämrats från föregående år till 2019 års resultat.

Vidare uppvisar Ekerö totalt ett positivt resultat för området sammanhållen vård och omsorg. 7 indikatorer har bättre resultat 2019 än vid resultatet 2018, bland annat minskad mängd förskrivning av psykofarmaka inom särskilt boende samt minskad andel personer som har många läkemedel ordinerat inom särskilt boende samt hemtjänst.

Ekerö kommun visar grönt resultat avseende andel boende/anhöriga som erhåller ett brytpunktsamtal av läkare och sjuksköterska i samband med eller inför vård i livets slutskede.

Vid analys av resultaten bör man ha i åtanke att det är relativt få personer som besvarat brukarenkäten inom särskilt boende (46,6 %). En stor andel 29 % uppger dessutom att det är någon annan än den äldre själv som svarat på enkäten.

Öppna jämförelser är ett verktyg bland flera för att bedöma kvaliteten i äldreomsorgen. Resultaten bör inte ses som en fullständig utvärdering av äldreomsorgen, varken lokalt, regionalt eller nationellt, utan som en del av helheten i kvalitetsarbetet.